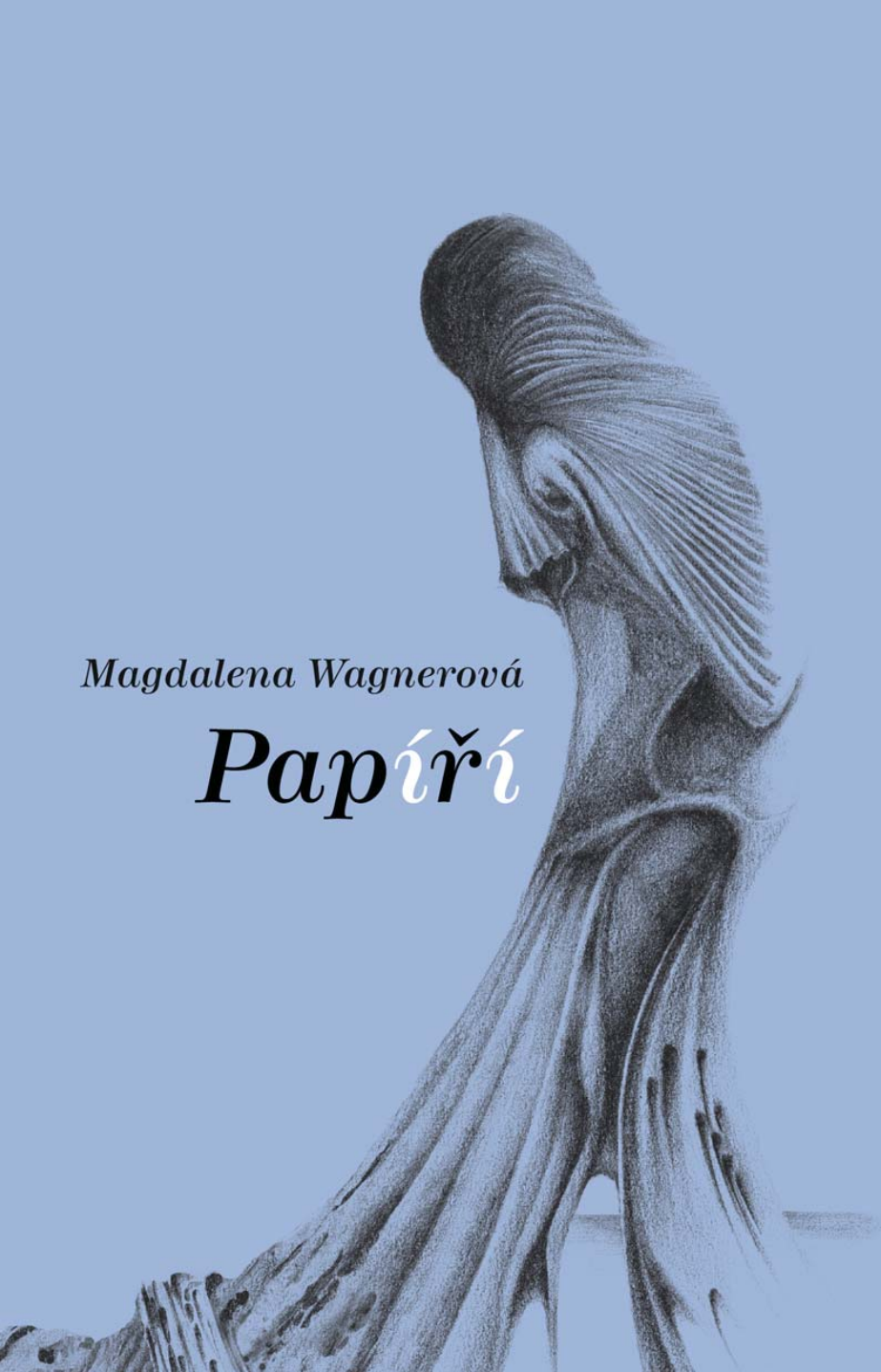

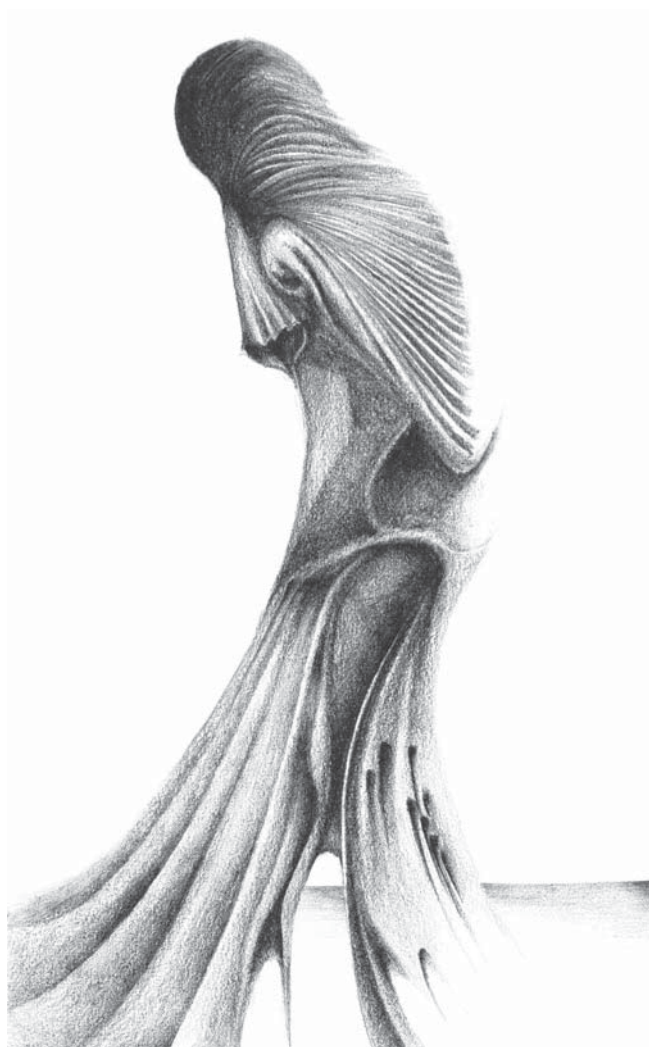

Magdalena Wagnerová

Papíří

PAPÍŘÍ

Magdalena Wagnerová

Papíří

Naděje pro figurínu

Praha 2005

*Kniha vychází za podpory
Nadace Český literární fond*

PAPÍŘÍ

Copyright © Magdalena Wagnerová, 2005

Epilogue © Radim Kopáč, 2005

Illustrations © Ondřej Provazník, 2005

Czech edition © dybbuk, 2005

ISBN 80-86862-07-0

*Všechny dobré zásady jsou
již napsány. Nyní ještě
zbývá uskutečnit je.*

Pascal

*Dobrý zásady jsou na hovno.
Stejně to vždycky dopadne
úplně jinak.*

Franta Poláček

Prolog

Země, město, kuře, stavení.

Nejsme ve škole. Znovu.

Země, město, zabočit doleva, nádvoří, zádveří, příšeří, papíří, po schodech do prvního patra, knihovna. Místní knihovna. Poměrně velká knihovna. Knihovna samá kniha. Kdo by to řekl. V knihovně knihovník, ve velké knihovně Velký Knihovník, žádný hej počkej. Vysoký tmavovlasý rázný a rozhodný muž uhrančivého pohledu, jako by to ani Čech nebyl. V knihovně mu neřeknou jinak než ředitel. Zná každou zdejší desátou knihu.

Pod Velkým Knihovníkem obyčejný knihovník. Střední postavy, střední rozhodnosti, jako by v jeho rodokmenu nikdo jiný nežli Čech ani nebyl. V knihovně mu neřeknou jinak než pan doktor. Zná každou zdejší knihu.

Jmenoval se Jiří Liberzeit. Často se knih dotýkal, listoval v nich a hledal skryté sny. Stále věřil, že tam jsou, a proto je čas od času nacházel. Ještě raději

knihy vlastnil, ale jeho možnosti byly omezené, a tak každé ráno spěchal z domova do místní knihovny, kde byl s knihami obecními, aby k večeru hnán výčitkami svědomí utíkal domů, zpátky ke knihám vlastním. Po víkendu prožitém mimo knihovnu, ve společnosti vlastních knih, však cítil obavy, jestli si zaslouží přízeň knih obecních, které tak podle opustil. Někdy přemýšlel o tom, zda obecní knihy pochopí, proč je jim nevěrný. Stejně tak zvažoval, jestli mu odpustí jeho vlastní knihy, pokud se zdrží v knihovně do pozdních hodin.

Papíří však bylo shovívavé. Obecní knihy svému vedoucímu blahosklonně tolerovaly víkendy, pokud se v pondělí vrátil, domácí zase tolerovaly svému pánovi pracovní dny, pokud se vrátil do půlnoci. Tak zněla nepsaná dohoda.

Jednou jakýsi útlý svazeček italské národnosti ztropil v pondělí ráno v místní knihovně žárlivý výstup, ale naštěstí zasáhl včas moudrý a rozvážný Alberto Moravia, napřel na útlý svazeček, zuřivě máchající rukama, ostrá světla Říma a zhasl, až když žárlivec pochopil vcelku průhledný systém pracovních dnů a víkendů a konečně utichl. Knihovník byl od té doby italskému klasikovi zavázán a z vděčnosti skoupil po antikvariátech veškeré Moraviovy svazky, aby se nemusely tísnit v přeplněných regálech s literárním brakem.

Jiří Liberzeit se snažil nepsanou dohodu dodržovat, seč mohl. Se svým životem byl venkoncem spokojený — pokud člověk, který alespoň občas pře-

mýšlí, může nějaké spokojenosti vůbec dosáhnout. Jedenkrát v týdnu zašel do hospody U Stehlíčků, vypil pár piv a prohodil pár slov s přítelem z dětství. Na dovolenou raději nejezdil. Žil stejný život jako majitel psiho útulku, pěstitel zeleniny anebo matka, která nemá, kdo by pohlídal její dítě. Možná se nedostal k moři ani nestanul na vrcholu Eiffelovy věže, ale měl svoje psy, čerstvou kapustu a zabezpečené dítě. Měl svoje knihy.

Figurína ještě vůbec nic netuší

Uprostřed netrpělivého města plného nervozity stálo veliké šedivé divadlo. Den co den, snad jen s výjimkou neděle, se tady scházeli lidé v černém, aby učinili zadost tradicím, anebo aby tu odehráli několik aktů podivuhodné truchlohry, jejíž podoba se po léta příliš neměnila.

I dnes se konala čtyři představení. První začínalo už v devět hodin ráno. Stabat mater. Druhé představení vypuklo přesně v jedenáct. Rekviem. Dvořák v sudé týdny, Mozart v liché týdny. Třetí představení bylo naplánováno na jednu hodinu po obědě, odbylo se pouhou orchestrální variací v moll, a poslední představení bylo obvykle zahájeno úderem třetí hodiny odpolední. Adagio. V příznivé dny se poslední představení nekonalo, ale taková situace nastávala jen zcela výjimečně. Lidé umírali, jako by se nemohli dočkat, až stanou na prahu onoho světa, a pozůstali den co den tiše naslouchali teskným tónům Mahlerovy Deváté.

Právě skončilo druhé představení. Rekviem doznělo a duše zemřelé ženy se naposledy ohlédla. Spatřila tolik lidí... ne všechny znala... v popředí její jediný syn, valem stárnoucí sestra, usychající bratr, naivní dospívající vnuk, všichni ti více či méně příbuzní... Zahlédla také jednu mladou ženu, kterou by tady raději neviděla, kterou by po celý svůj pozemský život byla raději neznala... Ale v téhle chvíli začala duše ztrácet o pozemský život zájem. Všichni byli tak živí, tak důležití, a přitom tak nezajímaví a bezvýznamní. Drželi se svých hloupých životů zuby nehty, lpěli na nich tak úzkostlivě, že si je zasloužili. Tváří v tvář smrti se tvářili vyděšeně, vyčerpaně, zdrceně, zničeně, sklíčeně, zaskočeně, zoufale, bolestně, zraněně, odevzdaně, každý chvíli tahá pilku, když člověk přijde na svět, pláče a všichni se radují. Když svět opouští, pláčou ostatní a on se raduje. Je v tom nějaká logika? Duše mávla rukou a vydala se na cestu.

Houf černých postav vyhrězl z ponuré budovy. Veden drobnou dívenkou s černou mašlí ve vlasech zaplnil poloprázdné parkoviště před krematoriem. Drobný mužíček s fotoaparátem zavěšeným okolo krku zkušeným okem přehlédl sročený dav a bezchybně odhadl hlavního pozůstalého. Přiskočil a zamával mu aparátem před očima.

„Je libo snímek? Kdy jindy se sejde rodinka takhle pěkně pohromadě?“

Hlavní pozůstalý byl muž ve středních letech, čtyřicátník, rozvedený, poněkud prošedivělý. Byl to